

KIJK NAAR DE VOGELS

10 korte overdenkingen over vogels uit de Bijbel

VOORWOORD

‘Het geloof is als een vogel die de dageraad voelt aanbreken en zingt terwijl het nog donker is’

Eind 2020 werd ik ‘uitgedaagd’ om voor het jaar 2021 de inleidingen in het maandblad ‘Rondom de Kruiskerk’ te verzorgen. Maandelijks een kleine meditatie schrijven over een zelf gekozen onderwerp. En wat is het dan mooi om dit te combineren met een hobby: vogels kijken. In 10 stukjes zijn verschillende vogelsoorten aan de orde gekomen die ook in de Bijbel genoemd worden. Met kort iets over de vogel zelf, maar vooral wat vogels ons kunnen leren over Gods Woord voor ons. Ook voor mijzelf verassende ontdekkingen.

Op verzoek een bundeling van de bijdragen in dit boekje

Matthijs Bootsma

Dit is een uitgave van:
Vrije Evangelische Gemeente Heerde
p/a B. van Dijklaan 3
8181 GA Heerde
secretaris@vegkruiskerkheerde.nl

www.vegkruiskerkheerde.nl

Februari 2021

Kijk naar de vogels: in de lucht

*‘Kijk naar de vogels in de lucht: ze zaaien niet en oogsten niet en vullen geen voorraadschuren, het is jullie Hemelse Vader die ze voedt. Zijn jullie niet meer waard dan zij?’
(Mattheus 6; 26)*

Als je vogelaar bent, kun je zeggen dat je een Bijbelse hobby hebt. In de Bergrede zegt de Here Jezus het immers zelf: ‘Kijk naar de vogels’. En het mooie is dat je dat dagelijks en overal kunt doen. In het bos, in het dorp, langs de IJssel, in de tuin, vanaf het balkon. Het is bijna niet mogelijk om ergens langer dan 15 minuten te kijken zonder een vogel te zien. In Nederland zijn er inmiddels al meer dan 500 verschillende soorten gezien. Wereldwijd zijn er ca. 9.200 soorten ontdekt. Vergeleken met insecten en andere ongewervelden eigenlijk best weinig. Maar toch genoeg om de aandacht te trekken.

Ook in de Bijbel kom je op plekken vogels tegen. Soms in algemene bewoordingen en soms worden specifieke soorten benoemd. Maar elke keer leren de vogels ons een les. In 2021 gaan we in deze inleidingen op zoek naar wat vogels ons te vertellen hebben.

God schiep de vogels op de 5^e scheppingsdag. Genesis 1 vanaf vers 20 zegt het ons: *‘Het water moet wemelen van levende wezens, en boven de aarde, langs het hemelgewelf, moeten vogels vliegen’* En wat zal God een plezier gehad hebben bij het scheppen van de vogels. Van de kleine Kolibrie tot de grote Struisvogel. Van de IJsvogel die als blauwe schicht over het water vliegt tot de machtige Steenarend die boven de bergen zweeft. Soorten met uitbundige verenpakken maar ook soorten met saaie kleuren die bijna niet opvallen. Vogels die prachtig zingen in de ochtendstond en vogels die zoveel herrie maken dat het pijn doet aan je oren. Zoveel variatie van Zijn hand.

En dan wijst de Here Jezus in zijn Bergrede op de vogels die langs het hemelgewelf moeten vliegen. Hij verbindt het aan het maken van zorgen door mensen. Zorgen om wat je zult eten of drinken. Zorgen om wat je zult aantrekken. Dus eigenlijk zorgen om je dagelijkse behoeften. Hij wijst op de vogels. Vogels maken zich geen zorgen hierover. In Zijn Schepping zorgt God voor de vogels. Gezang 479 omschrijft het mooi:

*De zorgeloze vogels melden
dat Gij uw schepping niet vergeet.
't Is alles een gelijkenis
van meer dan aards geheimenis.*

Jezus zegt dat wij mensen meer waard zijn dan vogels. In Genesis zag God na de schepping van de mens dat het zeer goed was. Daarmee onderstreept God hoe belangrijk wij voor Hem zijn. De mens, als kroon op Zijn schepping, daar wil hij voor zorgen als Vader. Nog meer dan voor de vogels, vissen, dieren.

Maar mag/ kun je dan geen zorgen maken? Als je baan op het spel staat? Als een ziekte jou of je naaste treft? Over hoe het zal gaan in de wereld? Het is toch menselijk om je zorgen te maken over de dag van morgen? Dat is ook zo. Maar de vraag is hoe je je zorgen maakt. Beheersen ze je leven? Of heb je eerst het Koninkrijk van God gezocht? Want dan mag je de zorgen bij God brengen. En daarmee zijn ze niet weg. Maar dan mag je weten dat God en jij de dingen in je leven samen aankunnen. Want jij bent het waard!

Maart 2021

Kijk naar de vogels: de Ooievaar

'De Ooievaar aan de hemel, de tortelduif en de gierzwaluw kennen de tijd van hun trek, maar mijn volk kent niet de orde van de Heer' (Jeremia 8; 7)

De Ooievaar. Wie kent deze vogel niet. Zelfs als je de vogel nog nooit in het wild gezien hebt dan is deze toch wel bekend van geboortekaartjes. De Ooievaar was in Nederland midden jaren '70 van de vorige eeuw zo goed als verdwenen. Door een reddingsprogramma met ooievaarsstations (o.a. bij Meppel en Gorssel) kon voorkomen worden dat deze soort als broedvogel in Nederland verdween. En met succes. In 2019 waren er weer circa 1125-1225 broedparen in ons land. Langs de IJssel kom je ze altijd wel tegen. Op 1 van de vele nestpalen, nesten op schoorstenen en daken en inmiddels steeds meer ook in bomen, hun natuurlijke nestplaats.

Ooievaars zijn trekvogels. In maart/ april komen ze uit hun overwinteringsgebieden en in september/ oktober vertrekt het grootste deel weer. Maar er blijven ook steeds meer Ooievaars de winter in ons land. Door de zachte winters is er blijkbaar geen behoefte meer om weg te trekken.

In Israël is de Ooievaar ook bekend. Dit komt ook omdat Israël op een belangrijke trekroute ligt waar in het voor- en najaar grote groepen Ooievaars langskomen. Naast onze witte Ooievaar komt daar ook zijn neef de Zwarte Ooievaar langs. Een soort die een enkele keer ook in Nederland te zien is.

In het najaar verzamelen de Ooievaars zich in Nederland voordat ze in groepen wegtrekken. Maar in het voorjaar zijn ze er opeens. De ene dag is het nest onbezet en de volgende dag staat er een Ooievaar (het mannetje) op het nest. Deze wordt circa een week later gevolgd

door het vrouwtje. De Ooievaar kent dus zijn tijd van de trek zoals Jeremia schrijft. En je kunt in het voorjaar uitzien naar de terugkomst van de Ooievaar op het nest. Je kunt dit verwachten, maar weet nooit precies wanneer de vogel weer terug is.

Het vers uit Jeremia brengt voor ons ook een vraag of wij de tijd kennen. Of misschien moet je zeggen: herkennen. Niet de tijd van de trek. Maar de tijd van uitzien naar de komst van de Here Jezus. Want zoals de Ooievaar van de ene op de andere dag weer terug is, zo zal ook de komst van de Here Jezus zijn. Wanneer dat is weten we niet. De Here Jezus zegt het zelf in Mattheus 36: *'Niemand weet wanneer die dag en dat moment zullen aanbreken, ook de hemelse engelen en de Zoon niet, alleen de Vader weet het'*.

We kunnen dus niet het moment kennen dat de Heer terugkomt. Maar wel staan er in de Bijbel genoeg tekenen waaraan we de tijd kunnen herkennen en Zijn voetstappen kunnen horen. Zodat we rekening kunnen houden met die dag. Waar we ook in deze periode voor Pasen in verwachting naar uit mogen kijken.

*Op die dag, in de hemel
Wat een dag, wat een vreugde zal dat zijn
Dan zijn wij bij Jezus
En klinkt het overwinningslied
(Opwekking 818)*

April 2021

Kijk naar de vogels: de Raaf

Na verloop van veertig dagen deed Noach het venster dat hij in de ark had aangebracht open en liet een raaf los. Deze bleef heen en weer vliegen totdat de aarde droog was. (Genesis 8; 6-7)

De Raaf hoort samen met onder andere Kauwtjes, Roeken en Kraaien tot de familie van de kraaien. De Raaf is een forse, zwarte vogel met een dikke snavel. Eigenlijk komt deze wat luguber over. Op oude afbeeldingen die met terechtstellingen te maken hebben zie je ze vaak afgebeeld. Hun geluid is, net als bij andere kraaiachtigen krassend. Maar toch horen de kraaiachtigen bij de zangvogels. Goed om te weten als je zelf denkt dat je niet mooi kunt zingen voor de Heer. Als zelfs een kraai een zangvogel is.....

In Nederland komen Raven inmiddels weer in bijna het hele land voor. Dat was in de jaren 70 wel anders toen ze bijna uitgestorven waren. Raven maken hun nesten in rustige bosgebieden. Hun voedsel zoeken ze vaak kilometers ver van het nest. Als ze jongen hebben, kun je de voedselvluchten zien van de Raaf. Met het gevonden voedsel in hun snavel vliegen ze stil naar het nest om de jongen te voeren. Een beeld dat ook in de Bijbel voorkomt. Als Elia moet vluchten nadat hij geprofeteerd heeft dat er geen regen zal vallen, stuurt de Heer hem naar een rivier. 1 Koningen 17;6 zegt:
De raven brachten hem daar 's ochtends en 's avonds brood en vlees. Als je eens zo'n voedselvlucht van de Raaf hebt gezien, heb je hier een beeld bij.

Raven zijn voor een groot deel aaseters. Daarom horen ze voor het volk Israël bij de onreine dieren. Niet omdat ze niet te eten zijn, maar omdat ze daarmee een nuttige functie hebben. Door het opruimen van het aas voorkomen ze ziektes en plagen.

Toen de ark in Genesis was vastgelopen op de berg en de aarde droger werd, liet Noach als eerste vogel een Raaf los. Deze bleef heen en weer vliegen tot de aarde droog was. Er zal voor de Raaf na de zondvloed genoeg geweest zijn om op te ruimen. Pas toen de aarde opgeruimd en droog was, kon de duif losgelaten worden.

Is dit ook niet een mooi beeld voor ons leven in relatie tot Pasen en Pinksteren? Hoeveel is er niet in ons leven wat opgeruimd moet worden. Boze woorden, kwade gedachten, verslavingen, zaken die ons van God afhouden? Hoe vaak moeten we eigenlijk niet een Raaf loslaten in ons leven om dit op te ruimen. Want pas als ons leven opgeruimd, is kan de Heilige Geest ons helemaal vullen. Elk plekje in ons leven.

Dit opruimen hoeven we niet alleen te doen.

Er kwam iemand naar hem toe die aan huidvraat leed; hij smeekte hem om hulp en zei, terwijl hij op zijn knieën viel: 'Als u wilt, kunt u mij rein maken.' Jezus kreeg medelijden, stak zijn hand uit, raakte hem aan en zei: 'Ik wil het, word rein.' (Marcus 1; 40-41).

Jezus wil dat we rein worden. Dat alles opgeruimd is in ons leven. Hij geeft ons daarvoor de kracht. En omdat Hij van ons houdt en wist dat dit voor ons moeilijk is, heeft Hij zichzelf opgeofferd. Op Goede Vrijdag ging Hij, de Man zonder zonde, voor ons aan het kruis. Hij hield en houdt zoveel van ons dat hij zijn armen spreidde.... en stierf. Om in Zijn dood en opstanding op Pasen al onze onreinheid op te ruimen. Om daarmee tegen ons te zeggen 'Ik wil het, word rein'!

*U liep het testament en stierf aan het kruis
U ging door de hel en ik mag naar huis
U streed de zwaarste strijd en toch hield U stand
Mijn leven ligt bevrijd in U doorboorde hand
(Goede Vrijdag, Mathijn Buwalda)*

Mei 2021

Kijk naar de vogels: de Duif

Op het moment dat Hij uit het water omhoogkwam, zag Hij de hemel openscheuren en de Geest als een duif op zich neerdalen (Marcus 1: 10)

De duif komen we in de Bijbel vaak tegen. Als eerste na de zondvloed, toen Noach drie keer een duif losliet. Pas de derde keer kwam de duif niet meer terug naar de ark. In de offerwetten van het volk Israël worden duiven ook genoemd. Wie zich geen schaap of geit kan veroorloven, moet twee tortelduiven of twee jonge gewone duiven aan de Heer offeren. Dit was ook het offer dat Jozef en Maria brachten, toen ze Jezus naar de Tempel brachten om hem aan de Heer toe te wijden (*Lucas 2; 24*). Ook in de Psalmen en Hooglied worden duiven genoemd.

Maar misschien wel het bekendste moment dat de duif in de Bijbel voorkomt is bij de doop van Jezus. Na de doop daalde de Geest als een duif op hem neer. De eerste keer dat er in de Bijbel weer een duif landt nadat Noach deze voor de derde keer losliet...

Doordat er een duif op Hem landde, begreep een Jood in die tijd dat Jezus nu een echte profeet was geworden. In het Oude Testament wordt altijd gezegd dat juist profeten de Heilige Geest krijgen als hun taak begint. Het Hebreeuwse woord voor duif is trouwens 'jona'. Jezus wordt ook een beetje een nieuwe Jona, die net als Zijn naamgenoot naar een vreemde wereld moet om die van de ondergang te redden.

De duif is symbool geworden van de Heilige Geest, maar ook van Pinksteren. Symbool van Vrede, maar ook van beweging. Als je de Heilige Geest ontvangt kun je toch niet stil blijven zitten?

Duiven zijn er in verschillende soorten en maten. Van de plompe Houtduif die midden op de weg blijft zitten als je er aan komt rijden

tot de Tortelduiven die koerend de morgenstond begroeten. Duiven zijn goede en snelle vliegers die altijd weer dezelfde plek terugvinden. Ze zijn vreedzaam en tam te maken. Eigenschappen die geleid heeft tot het gebruik van duiven als postduif en voor wedstrijden. Het altijd weer terug kunnen vinden van hun plek is een eigenschap waar wij ook wel wat van kunnen leren. Waar we ook zijn en hoe ver we van God zijn afgedwaald, we altijd weer ons Thuis terug kunnen vinden. Waar we met open armen ontvangen worden.

Na Zijn doop Jezus daalde de Geest op Hem neer. De leerlingen ontvingen de Heilige Geest op die 1^e pinksterdag na de Hemelvaart van Jezus. Ze werden vervuld van de Heilige Geest en begonnen op luide toon te spreken in vreemde talen, zoals hun door de Geest werd ingegeven (*Handelingen 2; 4*). Wat een ervaring zal dat geweest zijn voor hen. Misschien wel om jaloers op te worden. Omdat je in je leven zo'n moment misschien niet (her)kent. Ook al weet je dat als je kunt zeggen dat Jezus je Heer is, de Heilige Geest in je leven komt. Om er niet meer weg te gaan. Of jaloers op de vrijmoedigheid van de leerlingen om hun geloof te verkondigen. Waar we zelf misschien schroom hebben om voor ons geloof uit te komen.

Maar jaloers zijn helpt niet. Je hoeft niet te kijken naar anderen om je geloof te beleven en te belijden. Ieder mens is anders en doet en ervaart dit op zijn eigen manier. Maar wel door de Heilige Geest. Die in je is en je wil leiden, steunen, kracht geven. Vertrouw daarop in je leven, ook al lijkt je het niet te merken.

Toen de duif op Jezus geland was na zijn doop gebeurde er nog iets. *'en er klonk een stem uit de hemel: 'Jij bent mijn geliefde Zoon, in jou vind ik vreugde'. (Lucas 3; 22)*

Het bijzondere vind ik wel, dat God dit niet alleen op dat moment tegen de Here Jezus zegt. Hij zegt het tegen ons allemaal. 'Jij bent mijn geliefde zoon/ dochter. In jou vind ik vreugde.' Hoe je jezelf ook voelt, wat je omstandigheden zijn, God vindt vreugde in jou.

Juni 2021

Kijk naar de vogels: de Zwaluw

*Zelfs de mus vindt een huis en de zwaluw
een nest waarin ze haar jongen neerlegt,
bij uw altaren, HEER van de hemelse
machten, mijn koning en mijn God.
(Psalm 84; 4)*

De Zwaluw. Misschien wel de zomervogel in ons land. Vanaf april komen ze ons land binnen en in oktober zijn ze weer vertrokken. Er zijn in Nederland 3 soorten zwaluwen die in of aan gebouwen broeden. De Huiszwaluw maakt zijn mooie ronde nesten onder dakgoten en overstekken. De Boerenzwaluw zoekt een plek in boerderijen en schuren. De Gierzwaluw nestelt onder dakpannen. Deze laatste vogel is het meest bijzonder. Ze worden ook wel Koningsvogel genoemd omdat ze elk jaar rond Koningsdag arriveren. En begin augustus zijn ze weg. De Gierzwaluw brengt zijn leven vliegend door. Alleen het broeden en grootbrengen van hun jongen kunnen ze niet in de lucht.

Het is eigenlijk ook niet vreemd dat zwaluwen gebruik maken van huizen en andere panden. Van oorsprong maken ze hun nesten in of aan rotswanden. Voor hun is een gebouw niets anders dan een rotswand. Het is ook mooi dat boeren en eigenaren zwaluwen altijd een plekje gunnen. Bij mijn pake op de boerderij moest elk voorjaar een raampje open gezet worden zodat zwaluwen vrij in- en uit konden vliegen. Ze waren welkom.

Ook de tempel in Israël hadden zwaluwen als goede nestplek ontdekt. Het viel de psalmist op en hij beschreef het in Psalm 84. In Opwekking 715 staat het ook treffend:

*Een vogel is er thuis
Heer van de hemelse legers
Een zwaluw voedt haar jongen op
Bij U onder de pannen, God*

*Wonen bij U is een zegen
Zo'n blijvende kans om te zingen voor U*

Wat mooi dat er plekken zijn om 'te wonen bij God'. Wat hebben we dat gemist de afgelopen periode. Het lijkt bijna of we het ontwend zijn. Terwijl het een Zegen is als gemeente om samen te komen en (straks weer) te zingen voor God! En die Zegen gaat nog verder. In Johannes 14, vers 2 zegt de Here Jezus het zelf:

In het huis van mijn Vader zijn veel kamers; zou ik anders gezegd hebben dat ik een plaats voor jullie gereed zal maken?

We mogen ooit eens wonen bij God. Er is voor iedereen plaats en de Here Jezus maakt deze zelf voor ons gereed.

Je kunt je afvragen waarom zwaluwen elk jaar de moeite nemen om van Afrika naar Nederland te komen. In Afrika is immers ook voldoende voedsel voor hen. Dat klopt. Maar op het noordelijk halfrond zijn in de zomer de dagen langer dan in Afrika. Lang genoeg om voldoende voedsel voor henzelf en hun jongen te vinden. Als zwaluwen in Afrika zouden blijven, zouden ze geen of weinig vrucht (nakomelingen) voort kunnen brengen. Nu kunnen ze vaak 2 of 3 nesten met jongen grootbrengen. Daar hebben ze de moeite en het risico voor over.

Voor ons is dit ook een les. We kunnen in het 'Afrika' blijven dat we zijn aangewend in deze coronatijd. Online de diensten bezoeken, geen activiteiten door de week. Of we kunnen zodra het kan de draad (weer) oppakken. Naar de kerk op zondag, ook al kan het nu nog maar met weinig. In het nieuwe seizoen bijbelstudie, geloofsgesprek, catechese, contactmiddagen. Elkaar als gemeenteleden opzoeken om gevoed te worden. Om zo ook andere te kunnen voeden en vrucht te dragen.

Juli/ augustus 2021

Kijk naar de vogels: de Arend.

Zoals een arend over zijn jongen waakt en voortdurend erboven blijft zweven, zijn vleugels uitspreidt en zijn jongen daarop draagt, (Deuteronomium 32, 11)

Wie heeft er wel eens een arend zien zweven? Een Zeearend langs de IJssel? Of een Steenarend in de bergen? Een imposante verschijning. Zeker als er ook andere vogels naast vliegen dan zie je hoe groot zo'n vogel is. Ze worden niet voor niets 'vliegende deuren' genoemd. Je ziet ook hoe gemakkelijk deze vogel zich laat dragen op de lucht. Zonder veel energie te verspillen legt een vogel grote afstanden af. Met zijn scherpe blik naar beneden, speurend naar een prooi. Of waakzaam nabij het nest waar zijn jongen zijn.

Er zijn verschillende soorten arenden. In Nederland broedt de Europese Zeearend. Deze heeft niet zo'n mooie witte kop als zijn Amerikaanse neef, maar is wel even indrukwekkend. Er zijn circa 25 broedparen in Nederland en nog veel zwervers. Langs de IJssel tussen Hattem en Welsum heb je het hele jaar wel een goede kans om Zeearenden te zien. Andere soorten arenden komen wel eens langs als dwaalgast, wat tot groot enthousiasme van vogelaars kan leiden.

De arend wordt ook in de Bijbel genoemd. Soms met het woord Arend en soms met Adelaar. Met deze laatste benaming in de Bijbel worden meestal gieren bedoeld. Die komen we later nog tegen. We kijken nu naar de arend. Er zijn van een arend veel eigenschappen te noemen die we als christen mogen toepassen. Een scherpe blik, gericht op de Hemel (God) en op de aarde waar we leven. Zweven op de wind (Gods Geest) om onze bestemming te vinden. Trouw aan zijn of haar partner. Zoals wij trouw horen te zijn aan elkaar in een relatie. De trouw die God heeft in Zijn relatie met ons. Hij laat nooit los, zelfs door de dood heen houdt hij ons vast.

Die trouw wordt ook beschreven in de tekst uit Deuteronomium. Hoewel arenden hun nesten vaak op moeilijk toegankelijke plekken maken, is er altijd gevaar voor de jongen. Een arend waakt daarom altijd over de jongen tot ze zelfstandig zijn. Als ze nog klein zijn is er altijd één van de ouders op het nest aanwezig om ze te beschermen. Als ze ouder worden blijft altijd 1 van de ouders in de buurt van het nest. Soms vlakbij in een boom of op een rotsrichel. Soms zwevend op de thermiek boven het nest. Maar altijd klaar om de jongen te beschermen.

Die trouwe beschermer is God ook voor ons. Hij is er altijd. Vlakbij zodat je onder zijn vleugels kunt schuilen. Maar soms lijkt Hij ook hoog op de thermiek te zweven. Een stipje aan de lucht. Ver weg. Zijn scherpe blik ziet echter ons nog steeds. Hij waakt over ons en zoals een arend zich pijlsnel naar beneden kan laten storten, nog sneller is Hij bij ons om ons te beschermen.

In dit vers in Deuteronomium wordt ook gezegd *'zijn vleugels uitspreidt en zijn jongen daarop draagt'*. Hieraan wordt wel het volgende genoemd: Als de jongen groot genoeg zijn duwt de arend ze uit het nest. De jongen moeten dan zelf vliegen. Maar als dat niet lukt of het jong wordt moe dan zou een ouder er onder gaan vliegen en het jong dragen op de vleugels. In de natuur is dit echter niet gezien. Wel vliegen ouders vaak vlak bij hun jongen als deze hun eerste vluchten maken. Je kunt je dan heel goed voorstellen dat ze hun jongen dragen. De vleugels zijn er groot genoeg voor. Zo draagt God ons in moeilijkheden. Als wij denken dat we vallen, dan vangt Hij ons op. Hij draagt ons, desnoods door de dood heen tot in Zijn huis. Je hoort van mensen dat ze ook voelen dat ze gedragen zijn in een moeilijk periode. Terwijl anderen zich afvragen waar iemand de kracht vandaan haalt om een ziekte te dragen, positief te blijven of de knop om te zetten. Wat mooi dat je dan kunt vertellen dat je door God op Zijn vleugels gedragen wordt.

September 2021

Kijk naar de vogels: de mus.

Wat kosten vijf mussen? Bijna niets. Toch wordt er niet één door God vergeten. ... Wees niet bang, jullie zijn meer waard dan een hele zwerm mussen. (Lucas 12; 6 en 7)

De mus. Zo op het eerste gezicht een saai, grijs vogeltje. Een vogel die zo algemeen is dat hij eigenlijk niet opvalt. We kennen in Nederland de Huismus, waarbij mannetje en vrouwtje verschillen en de Ringmus met een zwart 'ringetje' op de wangen. De Huismus kun je overal tegenkomen. De Ringmus is meer een vogel van het platteland.

Mussen lijken inderdaad grijs en saai. Tot je ze beter bekijkt. Dan blijken ze niet zo grijs en saai te zijn. In de grijze borst zitten ook zwarte vlekken. En de rug en vleugels kent een mooie combinatie van verschillende tinten bruin met zwart. En saai? Hoor aan het einde van een dag maar eens een groep mussen in de heg zitten. Lekker in het zonnetje lijken ze de dag nog even door te nemen met een hele gezellige kakofonie van geluiden.

Zowel de Huismus als de Ringmus zijn cultuurvolgers. Ze hebben altijd dicht bij de mens gewoond. Onder de daken van gebouwen vinden ze plek voor hun nest. Op erven, in tuinen, akkers en op straat hun voedsel. Op terrassen pikken ze nog een snel bordjes leeg voordat deze afgeruimd worden. En vroeger konden hele zwermen de graanvelden plunderen vlak voor de oogst. Niet voor niks kon je in die tijd geld krijgen voor gevangen mussen.

Maar in de huidige tijd heeft de mus het moeilijk. Voedsel is moeilijk te vinden in onze keurig aangeharkte en bestrate tuinen. Nestplekken zijn in onze moderne woningen steeds slechter te vinden. En zo komt het dat er, zonder dat het opvalt, steeds minder mussen zijn in Nederland.

Hier lijkt wel een parallel te zijn met christenen in ons land. Zijn wij christenen ook geen cultuurvolgers? Het lijkt wel of we ons goed aan kunnen passen aan de wereld waarin we leven. Als kerken dicht moeten i.v.m. Corona dan volgen we de dienst online. Desnoods op een tijdstip dat ons beter uitkomt. 'Voedsel' om van te leven in ons geloof kunnen we overal nog wel vinden. Maar zoeken we ook goed naar voeding om te groeien in geloof? We lijken saai en onopvallend. Als we wel opvallen is het vaak doordat er iets negatiefs in de media komt. En zonder dat het misschien echt opvalt wordt het aantal christenen minder....

Jezus zegt in Lucas 12, vers 7 dat wij meer waard zijn dan een hele zwerm mussen. Maar laten we dat ook zien? Hoe zien andere mensen ons? Als een saaie grijze mus? Laten we ze soms niet dichtbij komen zodat ze onze kleuren, onze waarde kunnen zien? Het kan best zijn dat voor sommige mensen in je omgeving je de enige christen bent die ze kennen. De enige met wie ze persoonlijk kunnen omgaan. Wat is het dan mooi dat je de kleurenpracht die je van God krijgt kunt laten zien. Besef dat als christen je een levende Bijbel bent. Je wordt door mensen gekend en gelezen. Wat zegt de Bijbel volgens 'jouw vertaling'? Geef je een goed beeld van het christelijk geloof? Durf je te laten zien dat je soms andere keuzes maakt? Omdat je **iemand** volgt die het waard is die keuzes te maken?

Jullie zijn het zout van de aarde. Maar als het zout zijn smaak verliest, hoe kan het dan weer zout gemaakt worden? Het dient nergens meer voor, het wordt weggegooid en vertrapt. (Matteüs 5; 13)

Als cultuurvolgers kunnen we geen smaak meer geven aan deze wereld. Niet getuigen van Gods grote liefde voor deze wereld en ons mensen. En eindigen we als een saaie mus. En dat is nooit Gods bedoeling met ons geweest!

Oktober 2021

Kijk naar de vogels: de Adelaar (gier)

*Maar wie hoopt op de Heer krijgt nieuwe kracht: hij slaat zijn vleugels uit als een Adelaar, hij loopt maar wordt niet moe, hij rent maar raakt niet uitgeput.
(Jesaja 40; 31).*

Bij de Adelaar denken wij snel aan een grote Arend. Die heet in het Engels immers 'Eagle'. Maar in het Hebreeuws staat er 'nesjer', wat zowel Arend als Gier kan betekenen. Twee verschillende vogelsoorten. De teksten kunnen soms van toepassing zijn op beide soorten, maar soms zijn ze ook alleen van toepassing op gieren.

Gieren horen in de Joodse wet bij de onreine dieren. Ze mogen dus niet gegeten worden. En dit is niet alleen omdat ze er weerzinwekkend uitzien en niet eetbaar zouden zijn. Maar vooral omdat ze als aaseters een belangrijke functie hebben in het opruimen van dode dieren. Zo worden ziektes onder de dieren en mensen voorkomen. Gieren zijn hierin gespecialiseerd. De Vale Gier heeft een sterke snavel om de huid stuk te maken. De Aasgier heeft een fijnere snavel en kan de kleinste stukjes van de botten peuteren. De Lammergier (de grootste) heeft krachtige poten en snavel zodat deze de botten kan stuk maken en het merg op kan eten.

In Nederland zijn gieren een zeldzaamheid. In Europa zijn ze in het zuiden te vinden, vooral in bergachtige streken. Toch raken er elk jaar wel wat gieren verdwaalt en zijn ze voor korte of langere tijd in ons land te zien. Dit jaar heeft een Lammergier in de bossen bij Heerde overnacht en is deze vogel de hele zomer op de Veluwe gezien.

Een kenmerk van gieren is dat ze de thermiek gebruiken om op te zweven. Zo kunnen lange afstanden afleggen, ondertussen met hun scherpe ogen speurend naar een prooi. Om te rusten moeten ze 's nachts wel naar de grond. Ze zoeken dan een hoog punt op een berg of in een boomtop. De volgende ochtend wachten ze op dit hoge

punt. Ze wachten tot de zon genoeg warmte heeft gegeven dat er een thermiek ontstaat. Op die thermiek stijgen ze op. Ze slaan hun vleugels uit en laten zich dragen. Zonder veel energie te verspillen.

Wat een contrast met ons leven. Wij zijn vaak zo bezig met zelf alles te willen doen. Natuurlijk slaan we onze vleugels uit. Maar met veel inspanning. Met krachtige vleugelslagen of fladderend door het leven. Soms even zweven op de thermiek, maar dan weer door. En we worden moe.

Wat is het dan mooi om de tekst uit Jesaja 40;31 te lezen. *‘Wie hoopt op de Heer krijgt nieuwe kracht’*. Misschien moeten we dan toch beter naar de Adelaar kijken. Wachten op warmte om te kunnen zweven. Stille tijd nemen met God om Zijn warmte en Liefde te voelen. Om dan op te stijgen en te zweven:

*Dan zweef ik op de wind,
gedragen door Uw Geest
En de kracht van uw Liefde.
(Opwekking 488)*

Jesaja 40;31 is geen loze belofte. De Bijbel bewijst het zelfs. De gier was het symbool van het machtige Egypte. In Exodus 19;4 zegt God *‘Jullie hebben gezien hoe ik ben opgetreden tegen Egypte, en hoe ik je op adelaarsvleugels gedragen heb en je hier bij mij heb gebracht’*.

Lees in plaats van ‘adelaarsvleugels’ ‘gierenvleugels’ en je snapt de ironie. God gebruikt Egypte, de gier, om zijn volk te laten ontsnappen en weer hoop te geven. En te laten zien dat Hij machtiger is. Waarom zullen wij dan niet hopen op zo’n Heer en Zijn belofte?

November 2021

Kijk naar de vogels: de Uil

Ik ben als een uil in de woestijn, een Steenuil in een verlaten bouwval. Slaap ken ik niet, ik ben eenzaam, als een vogel op het dak. Mijn vijanden honen mij weg, heel de dag word ik bespot en verwenst' (Psalm 102; 7-9)

Als je in deze maand 's avonds in het bos of een park met oude bomen bent, is er een kans dat je de spookachtige roep van een Bosuil hoort. Deze soort is er vaak vroeg in het seizoen bij om hun territorium af te bakenen. Een Bosuil kan in januari al zitten te broeden of jongen hebben. Verder kun je soms in de schemering een schim zien van de Ransuil, Kerkuil of de nog zeldzamer Velduil. En helemaal bijzonder is de ontmoeting met een Oehoe. In het buitengebied kun je het roepje van de Steenuil horen of deze zelfs zien als de vogel lekker in het zonnetje voor een nestkast of op de nok van het dak zit. Enkele gemeenteleden hebben het geluk dat er een Steenuil op hun erf woont.

Uilen hebben altijd tot de verbeelding gesproken. Het zijn voornamelijk nachtdieren. Hun verenkleed is zo gemaakt dat ze kunnen vliegen zonder geluid te maken. Als je dan zo'n schim langs ziet vliegen dan kan dat wel beangstigend werken. Dit heeft de uil ook vaak een plek in literatuur of films gegeven.

Psalm 102 is geschreven door iemand die op dat moment in een wanhopige situatie zat. Hij vergelijkt zichzelf met een uil in de woestijn, met een Steenuil in een verlaten bouwval. Een vogel op een dak, eenzaam en zonder slaap. Vijanden honen hem weg en bespotten hem. Een herkenbaar beeld in de dierenwereld. Uilen zitten vaak de hele dag op een vaste plek. Een holte, een boomtak, een dak. Als andere vogels hem ontdekken dan blijven deze steeds roepend om de uil heenvliegen. Ook al hoeven ze op dat moment geen gevaar te verwachten van de uil.

Misschien ook wel een herkenbare situatie voor ons mensen. Als het leven tegenzit wil je soms even rust. Maar dan komt juist alles extra op je af. Gelukkig vindt de schrijver troost. In de wetenschap dat de Heer voor eeuwig troont. Zijn roem zal duren van geslacht op geslacht. Een troost voor iedereen.

Uilen staan symbool voor wijsheid. Dit is waarschijnlijk terug te leiden tot de Griekse mythologie, waar de godin van de wijsheid, Athene, vergezeld werd door een uil. Maar uilskuikens worden juist weer voor dom gehouden. We gebruiken toch niet voor niks het woord 'uilskuiken' als iemand iets doms of dwaas doet? Terwijl wijsheid toch de norm is? Maar God ziet het anders:

Laat niemand zichzelf bedriegen. Wanneer iemand van u denkt dat hij in deze wereld wijs is, moet hij eerst dwaas worden; pas dan kan hij wijs worden. Wat namelijk in deze wereld wijsheid is, is dwaasheid bij God, want er staat geschreven: 'Hij vangt de wijzen in hun eigen sluwheid.' (1 Korintiërs 3:18-19)

Met al onze wereldse wijsheid zijn we dus gewoon uilskuikens. God wil dat we weer dwaas worden. Dat we weer gaan geloven als een kind. Onbevangen, zonder (te) veel kennis. Durven te zeggen dat we iets echt niet begrijpen. Uitspreken dat diep in ons hart soms twijfel leeft. Dat vragen van een ander ook onze vragen zijn. Geloven als een kind betekent veel vragen aan God stellen. Omdat je weet dat Hij de antwoorden heeft. Maar ook open staan voor de antwoorden. Vertrouwen als een kind en onvoorwaardelijk accepteren wat God je vertelt. Blijkbaar kan geloven simpel zijn.

December 2021

Kijk naar de vogels: de Kwartel

‘.....Zeg tegen hen: ‘Wanneer de avond valt zullen jullie vlees eten, en morgenochtend brood in overvloed..... Diezelfde avond kwamen er grote zwermen kwartels aangevlogen, die in het kamp neerstreken, en de volgende morgen lag er overal rond het kamp dauw’.

(Exodus 16;12-13)

De Kwartel is een klein vogeltje, niet groter dan een Spreeuw, dat leeft in open landbouwgebieden. Een Kwartel krijg je maar zelden te zien. De vogel vliegt overdag bijna niet en kan zich goed verstoppen. Wel is in sommige jaren op mooie avonden tussen mei en augustus in hooilanden of op de heide de kwartelslag te horen. Een herhaald: ‘Kwik-me-Dit’.

De Kwartel is zeldzaam in Nederland. Per jaar kunnen de aantallen sterk verschillen. In de winter verblijven ze in Afrika. Tijdens de trek vormen ze soms grote groepen om samen de woestijnen over te steken. Bij tegenwind zijn de groepen soms zo uitgeput dat ze zich in de woestijn neer laten vallen om te rusten.

Misschien heeft het volk Israël dat verschijnsel wel meegemaakt. Ze waren al een tijd onderweg vanuit Egypte. Het eten raakte op en ze begonnen te klagen. En verlangden terug naar Egypte waar ze ondanks alle omstandigheden voldoende vlees en brood hadden. Hoe herkenbaar is het voor ons om niet vooruit te willen kijken naar het Beloofde land, maar dat we achterom blijven kijken naar wat we hadden.

De Heer hoort het geklaag. Hij kent de gedachten van zijn volk en laat zijn grootheid zien. Die avond kwamen er grote zwermen Kwartels aangevlogen. De Heer gaf vlees. De volgende dag lag er dauw op de

woestijn. Maar het was geen dauw. Het was Manna, brood dat de Heer te eten gaf. De mensen konden het verzamelen. Per persoon één Omer (ongeveer 4,5 liter). Iedereen kon precies genoeg verzamelen voor henzelf en wie bij hen woonde. Nooit teveel en nooit te weinig. Bewaren kon niet, behalve voor de sabbat.

Het volk kreeg elke dag manna. Of ze ook elke dag vlees kregen zegt de Bijbel niet. Pas in Numeri 31 lezen we weer dat er Kwartels kwamen die het volk verzamelde. Elke dag brood als basis, maar niet elke dag vlees.

En dan eeuwen later. In de kerstnacht in het broodhuis (Bethlehem):

'Het Woord is vlees geworden en het heeft onder ons gewoond en wij hebben zijn heerlijkheid aanschouwd' (Johannes 1; 14, NBG1951)

Opnieuw komt God naar de mensen toe. In het kleine kindje in de kribbe laat Hij opnieuw zijn grootheid zien. Het Woord wordt mens en woont onder ons. Wij mogen het Woord verzamelen als voedsel. Voor onszelf om gesterkt te worden. Zodat we blijven uitkijken naar het Beloofde land. Maar ook dit voedsel mogen we niet verzamelen om te bewaren. Juist niet! We moeten er van delen. Met de wereld om ons heen. En daarvoor verzamel je altijd precies genoeg!

Bronnen:

- Bijbel
- ANWB Vogelgids van Europa
- Birds of the Middle East- Helm Field guides
- Brochure Vogels in de bijbel- Willem Westerbeke
- Geboren om te Vliegen- Henk Stoorvogel en Eugène Poppe
- Wat de aasgier ons vertelt over Gods liefde- Klaas Nanninga
- www.waarneming.nl
- www.sovon.nl

Foto's (zonder naamsvermelding: Matthijs Bootsma)

- Voorpagina: Tristrams Spreeuw (En-gedi, Israël)
- Februari: Kraanvogel (Diepholtz, Duitsland) en Blauwborst (Texel)
- Maart: Ooievaar (Veessen en Zwarte Woud, Duitsland)
- April: Waaiersaartraaf (En-gedi, Israël)
- Mei: Palmtortel (Jeruzalem, Israël)
- Juni: Boerenwaluw (Oostvaardersplassen)
- Juli/ Augustus: Zeearend (Veessen)
- September: Huismus (Heerde)
- Oktober: Vale Gier (G.J. van Dijk, Spanje)
- November: Steenuil (Welsum) en Ransuil (Vorchten)
- December: Kwartel (J. Schwiebbe via SOVON)
- Bladzijde 23: Blauwe Kiekendief (Vorchten)